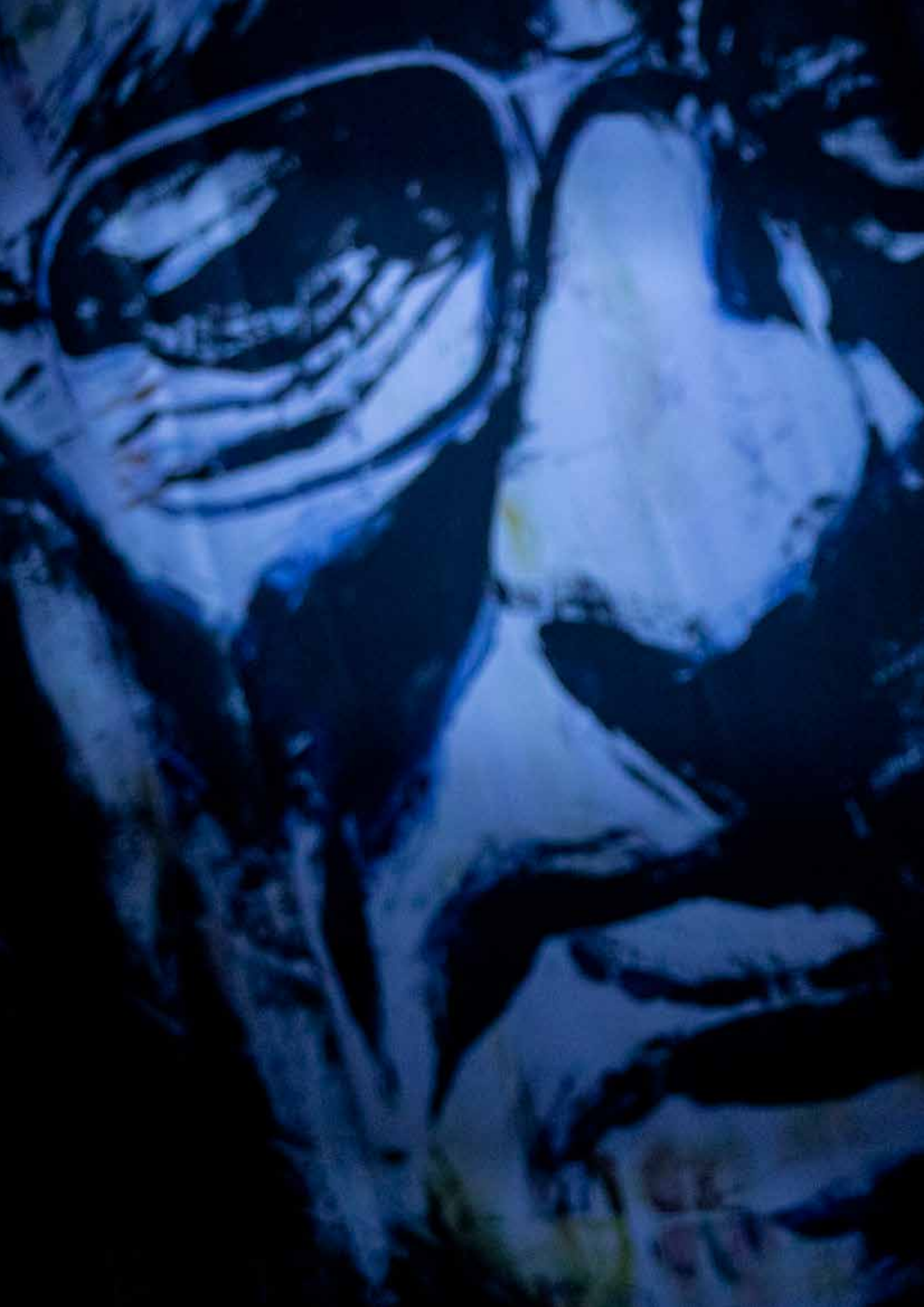

LEGENDA SA VRACIA

CYRANO

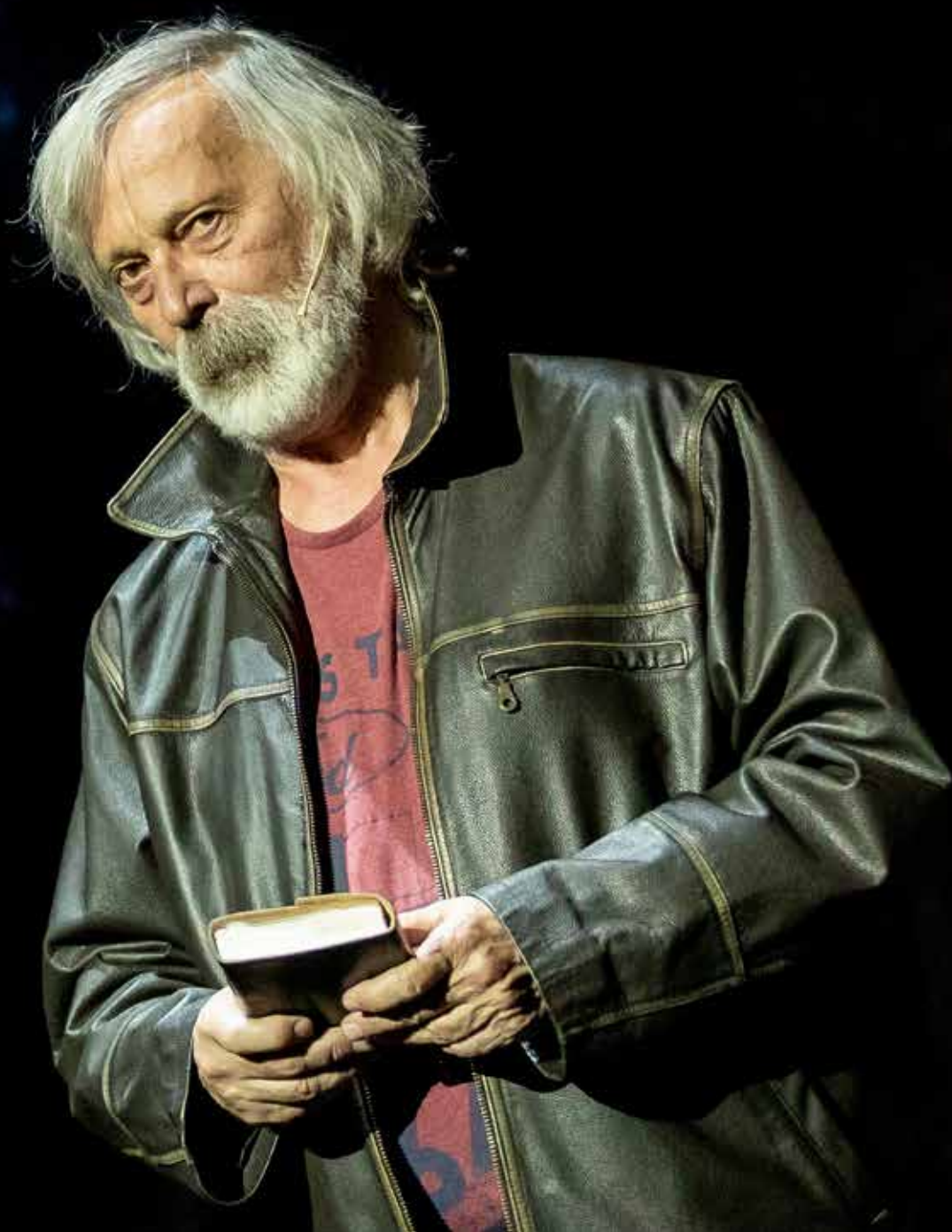
z predmestia

Čas plynie.

Svet má na sebe čoraz viac krížov a my čoraz viac spomienok.
Niektoré veci však nestarnú. Vracajú sa ako scény, ktoré prežívame
v každodennom bytí. Príbehy o šťastí, sláve, utrpení či o láske.

Tieto príbehy pretrvajú... vyrozprávané inak, ako si ich pamätáme,
ale stále tie, pri ktorých nám srdce poskočí,
alebo naopak, stuhne ako kameň.
Jeden z nich sa vracia aj dnes. Ved' vy viete.
Je to príbeh Cyrana z predmestia.

autorsko - realizačný tím

hudba	Marián Varga, Pavol Hammel
libreto	Alta Vášová
texty piesní	Kamil Peteraj, Ján Štrasser
hudobné naštudovanie	Ľubomír Dolný
choreografia	Ladislav Cmorej
kostýmy	Jarmila Ťažká
scéna	Martin Novák
dramaturgia	Dávid Hartl
réžia	Patrik Vyskočil

72. divadelná sezóna – 2018/2019

generálna riaditeľka	Ingrid Fašiangová
riaditeľ umeleckého súboru	Karol Čálik

predstavenie vedie	Dagmar Gucmanová/Marcel Mondočko
text sleduje	Darina Sečanská
pomocná réžia	Dušan Kaprálik
asistent réžie	Lukáš Pavlásek
asistent choreografa	Soňa Tatič

vedúci technickej prevádzky	Juraj Adamko
vedúci stavby scény	Martin Novák
stavba scény	František Beran, Patrik Buzaši, Erik Gajdoš, Michal Hupka, Pavol Hanakovič, Roman Candrák, Kamil Kollár, Viliam Kováčik, Vladislav Križan, Michal Kúdela, Roman Stacha, Max Veselský
svetelno-technický design	Ondrej Kaprálik
scénické svetlo	Štefan Friedl, Michal Godár, Ondrej Strašífták, Samuel Duša, Norbert Dovičovič, Ladislav Pecha

scénický zvuk	Peter Karaffa, Tomáš Laco, Lukáš Rudzan, Peter Švec, Daniel Dzoba
masky	Mária Biháriová, Jana Privitsová
garderóba	Jarmila Ťažká, Eva Beňová, Zlatica Hujbertová, Zuzana Luptáková, Viera Kačiaková

rekvizity	Michal Sitko, Veronika Sládečková, Andrea Prextová
vedúca výroby	Valéria Čambálová
výroba	Zuzana Krčová, Viera Mifkovičová, Peter Šaš
kostýmy vyrobila	Irena Fríbertová, Radovan Molec, Tomáš Ambra, Angela Kollerová
kračírská dielňa	Marta Kralovičová, Ľubica Chlebovcová, Alena Lehocká,
Divadla Nová scéna	Dagmar Jablonská, Zuzana Ferková, Sylvia Švorcová

výroba scény a scénických doplnkov: **COLEUS, s. r. o., Bratislava**
technicko – prevádzkové a výrobné zložky pod vedením **Ing. Mariusa Krištofoviča**

premiéry	16. a 17. mája 2019 Divadlo Nová scéna Bratislava
----------	--

Špeciálne poďakovanie: Jozef Stančík, Veronika Lokajčíková, Dárius Koči, Soňa Norisová, Marcel Ochránek a Divadelný ústav Bratislava.

Ingrid Fašiangová

generálna riaditeľka
Divadla Nová scéna

8. október 1977 sa veľmi výrazne zapísal do histórie Divadla Nová scéna. Premiéru mal jeden z prvých pôvodných muzikálov, Cyrano z predmestia, v réžii Ivana Krajíčka. Publikum dielo prijalo s obrovským nadšením, kritici nešetřili slovami chvály. Pred vypredaným hľadiskom sa titul uvádzal niekoľko sezón.

Nadčasové libreto Alty Vášovej, invenčná rocková hudba Pavla Hammela a Mariána Vargu, lyrické i humorno-ironické texty Kamila Peteraja a Jána Štrassera, vystihujúce poetiku mladej generácie, toto všetko zaradilo dielo do zlatého fondu pôvodnej muzikálovej tvorby.

Nás, pamätníkov tejto kultovej inscenácie, potešil záujem mladých kolegov prinavrátiť muzikálovú legendu na javisko Novej scény a zrealizovať ho z pohľadu dnešnej generácie. Ďakujem autorom, že nám udelili možnosť presvedčiť dnešného diváka o nesmrteľnosti tohto diela. Ďakujem realizátorom, že pripravili vynikajúci comeback CYRANA na miesto jeho zrodu.

Patrik Vyskočil

režisér

V jednom z novinových článkov sa píše: „Cyrano z predmestia bol pionierskym počínom skladateľov Mariána Vargu a Pavla Hammela a textárov Kamila Peteraja a Jána Štrassera.“ Nové naštudovanie prvého slovenského rockového muzikálu je teda pionierskym počínom mojím a Dávidovým. Spojila nás téma, ktorú prežívame aj v súkromí. Je ňou boj o slobodu. Slobodu tvoriť tak, ako to cítime my a spôsobom, akým nám to naše divadlo chutí najviac. Kvalitne, s láskou, ale hlavne s úctou k legende. Cyrano započal svoju cestu z predmestia pred viac ako štyridsiatimi rokmi a ja som šťastný, že odteraz môžeme kráčať spolu s ním.

Ladislav Cmorej

choreograf

Hudba a príbeh v Cyranovi sú veľmi silné a boli pre mňa veľmi inšpiratívne. A keď ešte k tomu máte k dispozícii super šikovný a veselý kolektív, tak je radosť pracovať. Dúfame, že tá radosť a aj toto naše, v poradí už tretie spracovanie, zasiahne divákov ako presne mierená strela a bude platiť, že do tretice to najlepšie.

Cyrano z predmestia

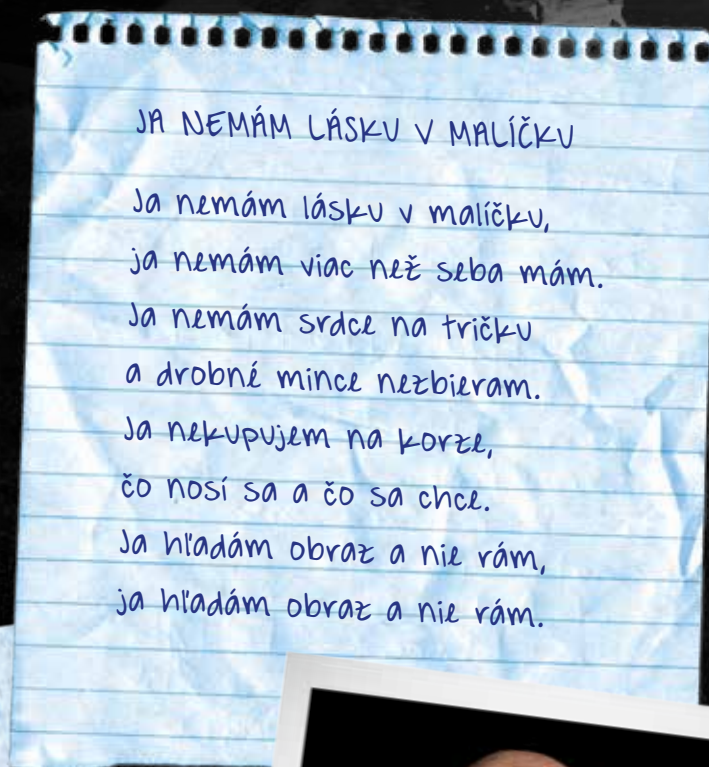
Prvý slovenský rockový muzikál z pera libretistky Alty Vášovej, textárov Jána Štrassera, Kamila Peteraja a autorov hudby Pavla Hammela a Mariána Vargu, to je Cyrano z predmestia. Kolískou jeho prvého uvedenia bolo Divadlo Nová scéna v roku 1977. Úspech bol ohromujúci a kritiky jednoznačné. Z večera do rána sa na divadelnej oblohe zrodila hviezda. Tá hviezda žiarila tak silno, až sa stala legendou. A tá legenda sa dnes, po štyridsiatich dvoch rokoch, vracia na svoje rodné javisko.

Muzikál pramení z Rostandovho novoromantického veršovaného Cyrana z Bergeracu. Alte Vášovej sa skvele podarilo preniesť dej do prostredia rockových kapiel a hudobných klubov, nájsť moderný jazyk, vlastnosti a kultúru mladých ľudí. Vytvorila tak dielo, ktoré je aktuálne a pre diváka atraktívne aj v roku 2019. Okrem strhujúcich tanečných a speváckych výkonov sa môžeme vžiť do nekompromisného, neelitárskeho, geniálneho textára a v neposlednom rade i bitkára Cyrana s hrubou kožou, no citlivou dušou a súčasne môžeme sledovať jeho neopätovanú tajnú lásku k ambicióznejšej a talentovanej speváčke Roxane.

Nestarnúci príbeh o láske, zásadách, kamarátsťve, úspechoch a pádoch.

Príbeh s moderným jazykom a tempom.

CYRANO Z PREDMESTIA!

JA NEMÁM LÁSKU V MALÍČKU

Ja nemám lásku v malíčku,
ja nemám viac než seba mám.
Ja nemám srdce na tričku
a drobné mince nezbieram.
Ja nekupujem na korze,
čo nosí sa a čo sa chce.
Ja hľadám obraz a nie rám,
ja hľadám obraz a nie rám.

Ja nemám lásku v rukáve,
ja nechytám, čo padne mi.
A za bubliny prchavé
a za džús ľadom chladený
vždy platím svojím peniazom,
a zostávam tým, čím aj som.
Ja hľadám lásku a nie dym,
ja hľadám lásku a nie dym.

TRŇOVÁ KRÁLOVNÁ

Miloval si noci. Dobré, šťastný budeš
Tak sa teda budem musieť učiť schnúť,
vracať sa domov na čiernom taxiku,
rozmieňať lásku na žiaľ a na pýchu.

Miloval si noci, no, tak šťastný let
Ukryjú ma dažde a v nich cesty späť.
Chcel si mať krídla, ja neviem zavadzať.
Nieko to musel, nieko to musel vzdať.

Som mŕtva ruža, smútok tu nájom má.
Som mŕtva ruža,
trňová kráľovná.
Do seba chúlím sa, ach, taká zlá.
Prázdna jak ulica a plná skla.

Miloval si noci. Kam ťa zväbili?
Hviezdy a sny našu lásku zabili.
Boli v nich skryté dátumy odletov.
Skryme tú lásku, skryme ju pod leto.

Som mŕtva ruža, smútok tu nájom má.
Som mŕtva ruža, trňová kráľovná.
Do seba chúlím sa, ach, taká zlá.
Prázdna jak ulica a plná skla.

Miloval si noci. Kam ťa zväbili?
Hviezdy a sny našu lásku zabili.

CYRANOVA CESTA

Dávid Hartl
dramaturg

Poetku a spisovateľku Rosemonde Gérard zaujal príbeh a tvorba francúzskeho autora menom Hector Savinien de Cyrano. Upozornila na to svojho manžela, taktiež básnika a dramatika, Edmonda Rostanda. A tak bolo nenápadne zasiate zrnko tohto skvostného diela. Veršovaná dráma Cyrano z Bergeracu alebo, ako ju označil Rostand, heroická komédia, napísaná v dvanásť-slabičnom alexandríne, v rozsahu vyše 1 600 veršov. Rostand písal Cyrana na mieru hercovi Coquelinovi staršiemu, ktorému po generálke poslal ospravedlňujúci list: *Odpustite mi! Nehnevajte sa na mňa, drahý priateľ, že som Vás zavliekol do takého zničujúceho dobrodružstva.*

Svetová premiéra sa uskutočnila v parížskom divadle Porte-Saint-Martin v decembri 1897. Úspech bol taký obrovský, že už počas pauzy na premiére francúzsky minister dekoroval autora vlastnou stužkou Čestnej légie so slovami: *Dovoľujem si odovzdať Vám ju trochu vopred.* Rostand toto vyznamenanie neskôr naozaj obdržal. Herec Coquelin starší po premiére plakal od dojatia a volal: *Za takéto dielo človek s radosťou aj umrie!*

Dielo Vášovej, Vargu, Hammela, Štrassera a Peteraja je takisto geniálne a stalo sa akousi perlou slovenského hudobno-dramatického dedičstva. Jedinečný súzvuč libreta, textov piesní a hudby vytvára úrodnú pôdu na uchopenie a vyrozprávanie tém našich hrdinov. Jednou z nich je boj kvality s kvantitou, povrchnosťou a rýchlokvaseným úspechom. V súčasnosti je to veľmi aktuálna téma, ktorá je všadeprítomná. V rádiách, televízii, na sociálnych sieťach. Chceme byť ohúrení, a to rýchlo a instantne. Cyrano je presným, i keď v záujme inscenácie hyperbolizovaným, príkladom tohto vnútorného boja. Má možnosť žať slávu a úspech, ak trochu pozmení image, trochu to a trochu tamto. Ponuku odmieta s razanciou jemu vlastnou sa nevzdáva svojej identity.

V žiadnom prípade nechceme napodobniť svetový úspech tejto fenomenálnej hry a netúžime len po opätovnom uznaní a sláve našich slovenských autorov, ktorí rozumne, nápadito a tiež skromne presťahovali Cyrana z Bergeracu na predmestie.

Určite však chceme docieľiť podobné diskusie, aké vznikali po týchto uvedeniach. Pretože cyranovský vnútorný boj pretrváva aj v nás. Chceme byť odvážni, chceme sa vzoprieť elitárstvu a manipulácii. Nechceme žiť v prázdnom virtuálnom svete bez naozajstných emócií. Nechceme byť pohltení korupciou, instantnosťou, rodinkárstvom a škatulkovaním.

V každom z nás žije Cyrano!

osoby a obsadenie

Cyrano

Lukáš Pišta / Ján Slezák

Roxana

Romana Dang Van / Mirka Gális Partlová

Ján

Dárius Koči / Vladislav Plevčík

Rudo, majiteľ klubu

Štefan Kožka / Pavol Topol'ský

Berta, jeho žena

Karin Olasová / Lucia Vráblicová

Manažér Derma

Róbert Halák / Martin Hudec

Tibor

Tomáš Majláth / Peter Makranský

Igor

Roman Müller / Lukáš Pavlásek

Félix

Michal Candrák / Michal Hallon

Tomáš Galo

Peter Makranský / Viktor Vrbiar

Júlia, servírka + company

Martina Dolná / Petra Dubayová

Muž 1

Jozef Antálek / Matej Oškera

Muž 2

Martin Mikulášek / Václav Púčik

Dievča 1

Dominika Debnárová / Lenka Machciníková

Dievča 2

Radka Šutláková / Michaela Trokanová

Tanečno - spevácka company

Petra Makranská / Radka Petrová

Martina Chválová / Ivana Kučerová / Silvia Jankovová

Soňa Tatič / Adriana Pinková

Zuzana Náprstková / Mia Majeríková

Raffaele Zarrella / Miroslav Martinovič

Peter Osvald / Matúš Szeghő

Dávid Selecký / Filip Cipár

Karol Regeci / Ján Minárik

kapela

Dirigent	Gitara 2
Ľubomír Dolný	Peter Bulík
Matúš Ferko	Juraj Halaška
	Peter Zajaček
Keyboard 1	Saxofón
Ľubomír Dolný	Marek Berky
Matúš Ferko	Ján Slezák
Dušan Šujan	Pavol Smolár
Keyboard 2	Richard Šimurka
Erik Dimitrov	Basgitarra
Ľubomír Dolný	Martin Kapusník
Remígius Kláčanský	Denis Pagáč
Marek Mečiar	
Keyboard 3	Bicie
Milan Olšiak	Ján Lau
Lukáš Rudzan	Anton Zajaček
Tatiana Sedmáková	Jozef Gorel
Gitara 1	
Ľuboš Brtán	
Peter Zajaček	

Marián Varga

autor hudby

"Práca na muzikáli bola pre nás, autorov, veľmi užitočná a poučná. Nešlo len o vytváranie hudby k pesničkám, ale museli sme napísať hudbu pre celý útvar, tzn. predelové hudby, predohru k 1. a 2. dejstvu a hudbu určenú pre baletné scény, ktorá musí spĺňať požiadavku motoričnosti. Nechceli sme, aby muzikál bol sledom jednotlivých hudobných čísiel, preto sme z hudby vylúčili náhodnosti. Konečná podoba hudby je prekomponovaná, motivicky vedená skladba, kde jednotlivé hudobné motívy majú význam nielen hudobný, ale aj dejový.

Úprimne sme privítali réžiu Ivana Krajíčka a hosťujúceho choreografa Luboša Ogouna, ktorí sa s hudbou muzikálu dokonale stotožnili. Výsledok ich práce, ktorej nebolo málo, prispel veľkou mierou k celkovému úspechu diela."

Populár, 1/1978

Cyrano z predmestia je titul, ktorý sa stal kultovkou pre niekoľko generácií. Kto prišiel na ten skvelý nápad?
Libretistka Alta Vášová.

Čo bolo prvé? Hudba či libreto?

Pravdaže libreto. Alta ho písala s predstavou, že postavu Cyrana stvárni Dežo Ursiny a rátala s tým, že by sme mohli spolupracovať na hudbe. Ja som mal ale skúsenosti s Pavlom Hammelom a Kamil Peteraj ako dramaturg muzikálu tiež. Takže presadil tento model.

Cyrano je titul, ktorý spadá do kolónky „hudobné divadlo“.

Ako ste pracovali v tomto prípade?

Mne sa to pôvodné libreto veľmi nepáčilo, potom v ňom Alta urobila nejaké úpravy, a keď Kamil s Jánom Štrasserom priniesli texty k pesničkám, ktoré boli skvelé, rozhodol som sa. Robota spolu s inštrumentáciou nám trvala päť mesiacov. Vtedy to bolo také šťastné obdobie. Niekedy sa mi podarilo za jedno popoludnie urobiť aj dve pesničky. Pesnička potrebuje rýchly nápad a o tie vtedy nebola núdza. Šťastná bola aj konštelácia ľudí, ktorí sa okolo tohto projektu zišli. Neustále sme boli v kontakte s režisérom Ivanom Krajíčkom, choreografom Lubošom Ogounom, ktorý neskôr inscenoval Cyrana v Brne, a, samozrejme, s dramaturgom. Bola to takmer ideálna súhra. Dokonca sme sa s Paľom zúčastňovali aj castingov na výber tanečníkov. Na jeden oznam vo Večerníku ich vtedy v jeden deň prišli stovky.

Kto prišiel na ten názov?

Alta, a pôvodne sa to volalo Cyrano zo Štrkovca. Potom sa to zmenilo.

Nebáli ste sa „ideológia“, ktorá je ukrytá v názve?

To outsiderstvo bolo mne a mojej generácii blízke, ja som s tým problém nemal. Musel sa však meniť dej na príkaz zhora ako veľakrát v mnohých iných prípadoch. Kristián totiž v pôvodnom scenári umrel na predávkovanie drogami. To sa vtedy nesmel, tak z neho spravili opilca, čo už bolo akceptovateľné.

Spolupráca s dramaturgami, režisérmí, je pri príprave inscenácie, a teda aj jej hudobnej zložky, nevyhnutná. Vyhovuje vám tento druh tvorivého dialógu?

Áno, najlepším príkladom bol práve akt zrodenia Cyrana z predmestia a celé predstavenie aj s vyše stovkou repríz malo v sebe zakódovanú túto pozitívnu informáciu a šíriť ju ďalej. V poslednom období sa však s nejakou silnou pozíciou dramaturga nestretávam, asi skôr preto, že išlo o realizáciu autorských textov. Čo sa týka režisérov, stretol som sa s takými, ktorí vedeli presne vymedziť, čo nechcú, aby som urobil, iní zas vedia presne, čo chcú. Pre mňa sú vyhovujúcejší tí prví, lebo mi ako autorovi hudby dávajú väčšiu slobodu.

Hudba v divadle (Z rozhovoru MV so Silvestrom Lavríkom, 2006)

fotografie z pôvodnej inscenácie

Pavol Hammel

autor hudby

Ako sa začala vaša cesta so *Cyranom z predmestia*?

Spolu s Mariánom Vargom nás oslovili z dramaturgie divadla, či by sme nezložili hudbu k tomuto dielu, ktoré už malo hotové libreto. A aj keď každý z nás robil na svojich projektoch, pozdávalo sa nám to. Mali sme vtedy za sebou spoluprácu na LP *Zelená pošta* a chystali sme LP *Na II. programe sna*. Bola to pre nás výzva.

Na hudbe ste pracovali s Mariánom Vargom. Ako to fungovalo? Pracovali ste oddelene alebo spolu? Už na začiatku ste si vybrali, ktoré songy bude kto komponovať?

Bola to priebežná, kontinuálna spoločná práca aj s režisérom, aj s textármi. Určite je na niektorých songoch cítiť, kto dal do toho viac, ale to už by som s odstupom času ani nevedel určiť a je to vlastne jedno.

Tušili ste pred prvým uvedením *Cyrana z predmestia* na doskách divadla *Nová scéna* v roku 1977, aký úspech ho čaká?

Keď robíte niečo výnimočné, dá sa čiastočne predvídať, že to bude úspešné, ale aj naopak, treba rátať s tým, že nejaké okolnosti môžu vždy všetko ovplyvniť aj opačným smerom.

Rok po premiére dostali nadšení diváci ďalší darček v podobe LP platne *Cyrana z predmestia*.

Ako vznikala a koho to bol nápad?

Chceli sme mať album hneď k premiére, ale vtedy nebolo zvykom robiť soundtracky k divadelným alebo filmovým predstaveniam. Takže sme museli najprv presvedčiť ľudí v gramofónovej spoločnosti, že pesničky sa tak budú šíriť v éteri a na nosičoch a dostanú sa aj medzi ľudí, ktorí predstavenie ani nevideli.

Za tých štyridsaťdva rokov sa *Cyrano z predmestia* dočkal mnohých inscenačných a koncertných podôb (Štátne divadlo Košice, DK Ružinov Bratislava a iní). Bol nejaký *Cyrano* vášmu srdcu najmilší?

Ani nie. Ale vždy je príjemné, keď sa hrá vaša tvorba. Dôležité je, že pesničky z muzikálu žijú aj svoj samostatný život. Dodnes niektoré spievam, hoci som *Cyrano* nikdy nebol.

Máte na *Cyrana z predmestia* aj nejakú kurióznú spomienku?

Skôr smutnú ako kurióznú. A želám si, aby sa už žiadnemu umeleckému dielu nestalo to, čo sa stalo tomuto muzikálu. O jeho naštudovanie a uvedenie mali záujem vo vtedajšom Západnom Nemecku (už bol aj preložený do nemčiny), lenže promotér chcel pochopiteľne aj vydavateľské práva na uvádzanie v nemecky hovoriacich krajinách. Tieto mu, žiaľ, neboli Ministerstvom kultúry poskytnuté. A tak skončila vtedy jedinečná a reálna možnosť šírenia tohto diela aj v cudzine.

Ľubomír Dolný

hudobné naštudovanie

Hudobné stvárnenie *Cyrana* má dve strany mince. Na jednej strane máme do činenia s mimoriadne úspešnou inscenáciou s kultovou hudbou, na druhej strane už ubehlo štyridsaťdva rokov. Hudobné myslenie a pulz sa zrýchlil. Zvuk rockovej hudby je dnes iný. Je pre nás záväzujúce pracovať s materiálom, ktorý je v našich končinách jedinečný a nič iné predtým ani potom sa tomu žánrovo nepriblížilo. Zmeny v rámci hudobného myslenia sú preto iba tie nevyhnutné, ktoré si vyžiadala situácia na javisku. Všetko ostatné je aktualizované s logikou, inteligenciou, úctou a rešpektom k dielu.

Alta Vášová
autorka libreta

Kedy a za akých okolností sa vo vás zrodila myšlienka vytvoriť libreto Cyrana z predmestia?

Po úspešných filmoch *Román o base* a *Sladké hry minulého leta*, ktoré vznikli v Televíznej filmovej tvorbe v spolupráci s nezabudnuteľným dramaturgom Petrom Balghom, som sa stala po roku 1970 zakázanou filmovou autorkou. Vtedy ma oslovil Kamil Peteraj a požiadal ma, aby som pre Novú scénu napísala muzikál. Tak som si prečítala teoretika hudobného divadla Iva Osolsobého a pustila sa do toho. Vôbec som pritom netušila, že si ako dramaturg príde pozrieť Cyrana do Bratislavy a prevezme ho do brnianskeho divadla.

V porovnaní s Rostandovým Cyranom Vaša Roxana nie je neviniatko. Je ambiciózna, priama a sebavedomo si ide za svojím cieľom. Cyrano sa s veľkým nosom nenarodí, zdeformuje si ho pri bitke. Ján (Christian) nezomiera náhodne, ale sám vedome ukončuje svoj život. Aká bola vaša motivácia pri preštylizovaní týchto prvkov?

Rostandovu predlohu som si vybrala, pretože ma oslovila Cyranova nepodkupná duša umelca, jeho túžba uchovať si čistý štít, schopnosť brániť svoje presvedčenie a svojich priateľov, nezištná láska k Roxane, no najmä jeho rozhodnutie nezničiť jej ilúzie o milovanom Christianovi, dokonca zaňho hovoriť svojimi ústami a venovať mu svoje skvelé verše. A za svoju som prijala Cyranovu nepodkupnosť, vôľu nepodriaďiť sa nátlaku mocných, biť sa za svoje presvedčenie – toto som chcela sprostredkovať nastávajúci divákovi muzikálu. V hudobnom žánri som básnika zmenila na muzikanta, v mojom librete sa objavila kapela so speváčkou Roxanou. A ako hovoríte vo svojej otázke, každý z nich ide za svojím presvedčením a cieľom: Cyrano za to zaplatí dorážanou tvárou, Ján si naplno uvedomí svoje zlyhanie, Roxana životný omyl.

Stvorili ste nadčasové dielo o rebelovi v dobe, v ktorej takýto protagonista mohol vyvolať škandál. Nepodliehal politickým normám. Musel Cyrano trochu skrotnúť pod vplyvom cenzúry?

Cyrana sa skrotiť nepodarilo, ani nemohlo, no chudák Ján sa musel vzdať drog a piť alkohol. A spolu s nami všetkými aj tieto fiktívne postavy zakúsili nepriepustnosť ostnatého drôtu okolo vtedajšieho Československa. Mocní nepripustili, aby sa náš muzikál ocitol za hranicami.

Tušili ste, aký úspech čaká vášho Cyrana pred prvým uvedením na dosky divadla Nová scéna v roku 1977?

Začala som to tušiť, keď sa pred divadlom zhromaždil zástup mladých ľudí, ktorí v ňom chceli účinkovať. Hudba Mariána Vargu a Paľa Hammela, verše Jána Štrassera a Kamila Peteraja, to, že šlo o invenčný rockový muzikál a videla som nadšenie realizátorov, režiséra Ivana Krajčíčka a choreografa Luboša Ogouna, mi dávalo isté záruky.

Za tých štyridsaťdva rokov sa Cyrano z predmestia dočkal mnohých inscenačných a koncertných podôb (Štátne divadlo Košice, DK Ružinov Bratislava a iní). Bol nejaký Cyrano vášmu srdcu najmilší?

Košický Cyrano. Lebo tam pochopili, že v živom predstavení musí byť prítomná živá hudba živej kapely.

Čo by ste zaželeli Cyranovi z predmestia do budúcnosti?

Aby si k nemu dnešní diváci našli svoj vzťah a pridali sa k nemu. Veď dnešní mladí rovnako milujú spravodlivosť ako tí, pre ktorých som Cyrana písala. Aj im ide o čistý štít, nepodkupnosť, túžia ísť za vlastným presvedčením a nájsť si cieľ, za ktorý budú bojovať. Je to stále rovnako ťažké, naliehavé a aktuálne.

Kamil Peteraj
autor piesní

Ako sa začala vaša cesta so Cyranom z predmestia?

Všetko sa začalo u Alty Vášovej. V pôvodnom Cyranovi z Bergeracu uzrela paralelu s vtedajším mladým hrdinom, hudobníkom a fanfarónom, celý príbeh zasadila do bratislavského prostredia (pôvodne sa mal muzikál volať Cyrano zo Štrkovca) a vytvorila taký libretistický základ, na ktorom všetky ostatné zložky (hudba, texty) mohli logicky stavať a umocniť jeho výpovednú silu. Bol to výnimočný pocit, keď som ako prvý čítal jej libreto.

Mnohí odborníci vo vašom fachu nevedia odhadnúť, ktoré texty ste písali vy a ktoré Ján Štrasser. Je to neobvyklý jav, ktorý potvrdzuje výnimočnosť vašej spolupráce a synergie. Museli ste hľadať s pánom Štrasserom rovnaké vyjadrovacie prostriedky? Museli ste sa, v dobrom zmysle slova, obmedzovať alebo texty vznikali prirodzene, bez dlhých diskusií?

Rozdelili sme si texty tak, aby sadli nášmu naturelu. Nikto sa neobmedzoval, každý z nás mal voľnú ruku. Bolo to to najlepšie, čo sme mohli spraviť. Ján Štrasser napísal také skvelé texty ako napr. Pančuchové blues, Kúpim si zrkadlo, či záverečný text chorálu, ktorý znie po Cyranovej smrti a ja zasa texty lyrického charakteru, trebárs Ja nemám lásku v malíčku.

Tušili ste, aký úspech čaká Cyrana z predmestia pred prvým uvedením na dosky divadla Nová scéna v roku 1977?

Netušil, ale očakával. Celá autorská, realizačná a interpretačná zostava tomu napovedala.

Za tých štyridsaťdva rokov sa Cyrano z predmestia dočkal mnohých inscenačných a koncertných podôb. (Štátne divadlo Košice, DK Ružinov Bratislava a iní). Bol nejaký Cyrano vášmu srdcu najmilší?

Premiérové uvedenie na Novej scéne. Bol som vtedy dramaturgom spevohry a som rád, že toto dielo patrí do katalógu mojej použiteľnej dramaturgickej minulosti. Riskovali sme, s produkciou rockového muzikálu sme nemali skúsenosti, ale všetky realizačné zložky, na čele s Ivanom Krajíčkom, odviekli skvelú prácu a reprízy od prvej po poslednú odohral súbor s obrovským nadšením. Profesionalita, šťastné sklbenie viacerých výnimočných talentov a nadšenie tvorilo základ úspechu tohto diela. Navyše, vďaka Cyranovi vyrástli dve veľké hviezdy - vtedy ešte neznáma Kamila Magálová a Jozef Benedik.

Čo by ste zapriali Cyranovi z predmestia do budúcnosti?

Aby sa vrátil na Novú scénu ešte pravdivejší a rezonantnejší ako v čase jeho uvedenia. A aby bol aj dnes skvelou ukážkou talentu mladej hereckej generácie Divadla Nová scéna a žil neopakovateľným nadšením, ako to bolo v čase jeho vzniku. Cyrano má čo povedať aj tejto dobe, ktorá akoby strácala záujem o pravdu a ľudskú autenticnosť a táto inscenácia, dúfam, bude ukážkou toho, že romantickí hrdinovia ešte žijú a majú čo povedať.

Ján Štrasser

autor piesní

Ako sa začala vaša cesta so Cyranom z predmestia?

Tak, že sa ma niekedy v roku 1975 moja kamarátka Alta Vášová opýtala, či nemám náhodou vo svojej knižnici Rostandovho Cyrana z Bergeracu. Mal som, požičal som jej ho, nepýtal som sa, čo s ním zamýšľa. O pár mesiacov sa to ukázalo – Alta mi priniesla libreto muzikálu Cyrano z predmestia a poprosila ma, či by som nenapísal piesňové texty. Bol som poctený a nadšený.

Mnohí odborníci vo vašom fachu nevedia odhadnúť, ktoré texty ste písali vy a ktoré Kamil Peteraj. Je to neobvyklý jav, ktorý potvrdzuje výnimočnosť vašej spolupráce a synergie. Museli ste hľadať s pánom Peterajom rovnaké vyjadrovacie prostriedky, navzájom sa, v dobrom, obmedzovať alebo texty vznikali prirodzene, bez dlhých diskusií?

Keď sa ukázalo, že texty budeme písať dvaja – Kamil Peteraj a ja – sadli sme si jedno popoludnie nad libreto a v pohode sme si texty podelili. Ak mám byť presnejší, to delenie bola najmä moja práca. Keďže som dôverne poznal Kamilov básnický i textársky rukopis, vedel som, že na rozdiel odo mňa je autentický lyrik. Nezvykneme prezrádzať, kto z nás dvoch napísal ktorý

text, napokon, na tom vôbec nezáleží. Ale odcitujem to, čo som napísal do bulletinu k svetovej premiére Cyrana z predmestia 8. a 9. októbra 1977 na Novej scéne: „Pustil som kazetu s pracovnými nahrávkami renomovanému slovenskému textárovi a len tak z hecu som ho vyzval, aby uhádol, ktorý text je či. Piesní bolo dvadsať a hádajúci kolega sa pomýlil len sedemnásťkrát.“

Tušili ste, aký úspech čaká Cyrana z predmestia pred prvým uvedením na dosky divadla Nová scéna v roku 1977?

Hm... možno to vyznie neskromne, ale tušil som, že to bude úspešný muzikál. Mal na to všetky predpoklady. Libretistka Alta Vášová v základnej téme – Nedať si vziať seba samého! – objavila doslova totožnosť romantického Cyrana so svojím Cyranom, naším súčasníkom. Hudobníci Marián Varga a Pavol Hammel boli v tom čase spolu s Dežom Ursínom crème de la crème slovenského rocku. A pokiaľ šlo o realizáciu, Nová scéna dala dôveru debutujúcemu režisérovi Ivanovi Krajíčkovi, progresívnemu choreografovi Lubošovi Ogounovi a oni zasa dali dôveru dovtedy málo známym či úplne neznámym hercom, spevákom a tanečníkom, čo sa veľmi oplátilo. Ešte raz: tušil som, že to bude úspešný muzikál, ale on bol oveľa úspešnejší, než som tušil.

Za tých štyridsaťdva rokov sa Cyrano z predmestia dočkal mnohých inscenačných a koncertných podôb (Štátne divadlo Košice, DK Ružinov Bratislava a iní). Bol nejaký Cyrano vášmu srdcu najmilší?

Ten úplne prvý bratislavský - novoscénický. Ale fajn bol aj košický z roku 1994, ktorému veľmi pomohla živá kapela na javisku. Druhý bratislavský z roku 1999 v Dome kultúry Ružinov nebol ani dobrý, ani úspešný.

Čo by ste zapriali Cyranovi z predmestia do budúcnosti?

Aby bol taký úspešný, ako ten prvý z roku 1977, a aby ste sa vy, ktorí ho robíte teraz v roku 2019, prišli pozrieť o štyridsaťdva rokov na Cyrana z predmestia, ktorého budú v roku 2061 – samozrejme na Novej scéne – robiť budúci mladí herci, speváci a tanečníci.

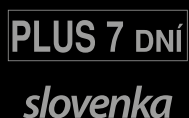

S PODPOROU

MEDIÁLNI PARTNERI

PARTNERI

Popradský čaj

DIVADLO

NOVÁ SCÉNA

Program Divadla Nová scéna k inscenácii

CYRANO

z predmestia

zodpovedná redaktorka: **Ingrid Fašiangová**

zostavili: **Dávid Hartl a Patrik Vyskočil**

fotografie: **Zdenko Hanout**

fotografie z pôvodnej inscenácie: **Igor Teluch**

grafická úprava: **Tomáš Miško**

www.novascena.sk

